

Za redakcją odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy
Wilhelmskajm placu pod Nr. 17.

Dziennik Poznański
codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
poświętych.

Cena ogłoszeń (insetów):
wiersza drobnego 15 fen. — Reklamy od wiersza
drobnego 30 fen. (incl. tłumaczenia).

Listy
Redakcji, Administracji i Ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI

Przedpłata kwartalna
wynosi w Poznaniu 7 marek 50 fen., w Państwie nie-
mieckim i w Austrii 9 marek 15 fen., w Belgii, Wło-
szech, Szwajcarii, Serbii, Ameryce, w Danii, Francji
Anglii i Szwecji 12 marek.

Przedpłata i ogłoszenia
przyjmują się w Ekspedycji: przedpłata przyjmują
w monarchii pruskiej oraz w państwach do związków
pocztowych niemiecko-austriackiego należących państwa
pocztowe. W innych krajach zaś tylko nazwa agentury
za których pośrednictwem (zobacz niżej) można także
przesłać ogłoszenia do Eksp. Dziennika Pozn.

Rękopisma
nadsyłane Redakcji nie zwracają się i nie są one błąd-
zono.

Ajencje Dziennika Poznańskiego:

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski, Rue de Faubourg Poissonnière 33. — Ogłoszenia dla Dziennika przyjmuje w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2. — W Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Retemeyer, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“ Behren-
strasse 24 i Central-Annoucen-Bureau der Deutschen Zeitungen, Mohrenstrasse 45. — W Bremie E. Schlotte. — W Frankfurcie nad Menem Daube & Comp. — W Wroclawiu Daube, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Plesze-
wie: L. Zboralski.

POZNAŃ, 1 października.

Tak z europejskiego jak azjatyckiego teatru wojny odbieramy dzisiaj ważniejszych wiadomości a nawet przesilenia odnoszące się do armii Osmana paszy i tyleż pod Plewną stanowisk nie zawierają nie takie-
ż czegożby można wnosić, że się tam wkrótce zmieni-
lenie rzeczy. Turecki telegram urzędowy z Plewny
si, że Rosyanie wciąż ostrzeliwują Plewnę, ale bez
skutku. Rumuni, którzy wzmocnieni zostali oddziałem
kawalerii, liczącym 1000 ludzi, usiłowali, jak piszą z
Karesztu do Daily News w dniu 25 zm., zdobyć
redutę Grywicy — ale z wielką stratą zostali od-
ruci. Jak widzimy, wszystko tam pozostało po da-
temu; zdawałoby się nawet, że bezustanne ataki
Plewnę w bieżącej kampanii do żadnego nie dopro-
wadziły rezultatu. Nie dziwiłoby się temu. Doświad-
zenia armii związkowych pod Sebastopolem przekonały
trudnym a nawet niepodobnym jest zdobycie
czy albo oszańcowanego stanowiska — jeśli nie przetr-
wania jest komunikacja. W miejsce zburzonych redut i
demontowanych baterii kazał Toteben stawić nowe, —
tak samo jak robi teraz Osman pasza pod Plewną. Po-
niezależnie od tego na wpół zalogi jest nawet mniej
względnie niż położenie oblegających, bo jeśli padną
ostatnie szanse i reduty, w takim razie zaloga przy-
przerwanym komunikacji ma też niezamknięty odwrót.
Jako gdyby Rosyantom powiodło się odciąć Osmana
z tyłu od zachodu, możnaby ważnych spodziewać się re-
zultatów. Ponieważ jednakowoż armia rosyjska zdaje
być do tego za słabą, przeto sytuacja Osmana pa-
nie jest tak krytyczna, jak ją przedstawiają przyja-
ni Rosji dzienniki. Ile właściwie wynosi armia rosyjsko-
muńska, oblegająca Plewnę, trudno oznaczyć. Przed osta-
tnimi Plewną bitwami podawano liczbę tych wojsk
130,000 żołnierza, natomiast na oym przeglądzie,
wzrostł ks. Karol rumuński, było tylko 80,000 lu-
dzi. Jeżeli Serbia — tak podnoszą dzienniki — nie
pomieszy na pomoc armii rosyjskiej, nie zagrozi tyłom
Osmana — Rosyanie niczego nie dokąją pod Plewną. —
Sobnie zaś są zamiary Serbii — nie łatwo to odgadnąć.
Niedawnym czasem donoszono, że ks. Milan, za-
pokójony niepewnościami oręża rosyjskiego, nie myśli
o wojnie a nawet oświadczył to kazał ajentowi serb-
skiemu w Carogrodzie. Dzisiejsze natomiast wiadomo-
ści z Białogrodu zaznaczają jakoby nowy zwrót rządu
rosyjskiego. W Białogrodzie zdają się być przekon-
ni, że bezczynność w chwili obecnej może Serbią po-
wiedzieć raz na zawsze owę wielką misję na półwyspie
bałkańskim, o której marzyła od dawna. Dynastia
renowiczów ubiega się o przewagę wpływów i zna-
nie z dynastją książąt czarnogórskich. Na czynną
wagę obecnie szala przewaga, nie może być wątpliwie,
eli się porówna działalność ks. Milana z działalnością
Mikołaja. Podczas gdy ostatni zawsze prawie
tyczki, zdobywa twierdę i rozszerza panowanie
w Hercegowinie, pierwszy na same klęski tylko
kładać może. Uchylanie się od walki nie podniesie
z pewnością w oczach opinii publicznej. Niepo-
ma, ażeby gabinet serbski miał się pod tym wzglę-
tem ludzi. To też dzisiaj donosi Presse, że na na-
zienie ministeryjnej, jaka się odbyła w dniach ostatnich
Białogrodzie, zastanawiano się nad przyszłą akcją
mii. Akcja ma nastąpić, skoro nadejdą subsydia ru-
skie w ilości 8 milionów rubli. Dalej piszą do Po-
tische Correspondenz, że rosyjski minister
wzwarł kontrakty co do dostawy żywności dla
czek korpusów serbskich. Według doniesień nadcho-
dzących z Serajewa odebrały też wojska tureckie w Bo-
w rozkaz udania się częścią ku granicy serbskiej, czę-
ścią do Hercegowiny w kierunku na Mostar. — Jak
wiadomo, sytuacja w Białogrodzie nagłym ulega zmia-
n, bardzo łatwo tedy być może, że za dni kilka wręcz
odwrotne odbierzemy wiadomości.

Gabinet grecki wystosował do ajenta greckiego w
Wiedniu notę w sprawie zachowania się Grecji. W no-
tę nadmieniamy minister spraw zagranicznych, Tricupis,
jesli Turcja uważa obecną chwilę za stosowną do
niezależności przeciw Grecji zamachu, mającego na
wykreślenie jej z rzędu państw niepodległych, po-
wkrótce wypadki, że Porta, knując podobne plany,
wielkie wystawia się niebezpieczeństwo. Ani nastra-
nia Grecji, ani zamach nie potrafią stłumić akcji he-
lenickiej na Wschodzie. Nieprawdopodobny zamach przeciw
Grecji sprawili niezawodnie, iż cały naród helenicki
walczył się do broni.

O odwrocie armii Mehmeda Alego nad czarny Zom
mamy już dawniej. Dzisiaj nadmieniamy, że według
realistów wojskowych był to krok jedyny, którego
wyciąć się był powinien Mehmed. Kiedy wódz turecki
wypart armii carewiczka za Jantrę w tym czasie,
Rosyanie 4—5 liczyli dywizji, dobrze więc postąpił,
z cofnąć teraz za taką linią obronną, po za którą
Rosyanie oczekiwali może ataku Rosyan. Położenie Me-
meda jest inne jak Osmana — klęska Osmana pocią-
gnęła za sobą odwrót Turków z pod Plewny i zajęcie
punktu przez Rosyan, klęska natomiast Mehmeda
ważniejszy oddziałła na bieg kampanii. Gdyby Me-
med Ali przegrał bitwę, musiałby prawdopodobnie co-
się do oszańcowanego obozu pod Szumlą, Rosyanie
głoby wtedy, zostawiając korpus obserwacyjny pod
gradem i Eskidżumą, bez przeszkody obsaczyć Ru-
munk, gdy tymczasem korpus bałkański mógłby ma-
nować do Rumelii. Kiedy nie skorzystano z nadarzy-
się sposobności — teraz, kiedy znacznie wzmocnio-
stała armia rosyjska, w interesie leży wojsk tu-
skich przeciągnąć wojnę przynajmniej aż do nadejścia
zimnej pory roku. — Nie pogorszyła się więc sy-
tuacja armii tureckiej — tak kończą owi specjaliści
dla tego łatwo dać można wiarę temu, co oświad-
sultan na audyencji hrabiemu Zichy. Jak pisał
m d e n b l a t t, miał Abdul Hamid wypowiedzieć,
niem jest jego przekonaniem, iż mu się powiedzie

wyprzeć Rosyan z ziem tureckich. Dopóki tego celu nie
dopnie, dopóty nie myśli podawać jakichkolwiek warun-
ków pokoju.

Z Francji, gdzie za dwa tygodnie stocz się bój,
bezkrwawy wprawdzie ale w skutkach swych równający
się najbardziej morderczej i najbardziej stanowczej bi-
twie, dochodzi nas wśród tysięcy innych odezów wybor-
czych, także odezwa księcia Napoleona do wyborców w
Ajaccio. W odezwie tej zwie się książę otwartym repu-
blikaninem. Zwycięstwo rządu przy wyborach — mówi
książę w tej odezwie, doprowadziłoby do prób rojal-
istycznej restauracji i oszukują was, jeśli wam zapowia-
dają powrót cesarstwa, którego największymi nieprzyja-
ciółmi jest rząd teraźniejszy.

Z Rzymu donoszą, że w dniu 29 bm. zakończył ży-
cie arcybiskup z Neapolu, kardynał Riario-Sforza.

Wiadomości urzędowe.

Król mianował rektora Baldamusa przy wyższej szkole
dla panien w Kolobrzegu dyrektorem seminarium dla nauczy-
cielek i połączoną z nim wyższą szkołę dla panien (zakła-
du Ludwiki) w Poznaniu.

Zwyczajny nauczyciel seminaryjski dr. Scherler przy
zakładzie Ludwiki w Poznaniu przeniesiony został do semina-
rium dla nauczycielek i połączoną z nim szkoły Augusty
w Berlinie.

Przy seminarium dla nauczycielek w Poznaniu ustano-
wiony został nauczyciel tamtejszy muzyki Hennig jako zwy-
czajny nauczyciel seminaryjski i nauczyciel muzyki.

Korespondencje Dziennika Poznańskiego.

Wiedeń, 28 września.

(Odpowiedź p. Tiszy na interpelacye w Izbie poselskiej węgier-
skiej — nowa tamże interpelacya. — Odpowiedź ks. Auersper-
ga. — Obrady klubów.)

○ Prezesowie ministrów węgierskich i austriackich
dali wczoraj w Izbach poselskich w Peszcie i w Wiedniu
odpowiedź na interpelacye wniesione w sprawie
wschodniej, odpowiedź zaś odpowiednio naturalnie
instrukcyom udzielonym im przez ministra spraw zagra-
nicznych Andrassego. Odpowiedź Tiszy, chociaż odwołuje
się do ogólnej odpowiedzi danej na dawniejsze inter-
pelacye, bliższymi jednak wyjaśnieniami rzucił wiele świa-
tła na politykę monarchii austriacko-węgierskiej w spra-
wie wschodniej i przyczynia się do wyjaśnienia szczegó-
łowych jej czynności. Przytoczę tu najprzód tę długą
odpowiedź Tiszy w całej osnowie:

„Wysoka Izbo! Zanim odpowiem na interpelacye,
proszę o pozwolenie odpowiedzenia także na ostatnią
właśnie wniesioną, na którą dam odpowiedź przed za-
mknięciem posiedzenia. (Dodać winienem, że na témże
posiedzeniu 27-go września przed zabraniem głosu przez
Tiszę poseł Baussner wniósł nową interpelacyę, tyczącą
się zjazdu salzburgskiego, którą niżej podam).

Co się tyczy innych interpelacji, odpowiem od-
dzielnie jedynie na te, które się tyczą szczegółowych
faktów, mianowicie na interpelacyę posła Helfygo. Na
inne zamierzam odpowiedzieć jedną przemową, albowiem
przekonany jestem, że w ten sposób dam wysoki Izbie
lepiej poznać zapatrywanie się rządu na obecne położe-
nie, niż gdybym na każde pytanie oddziennie odpowia-
dał. Następnie odpowiem dopiero na interpelacyę posła
Helfygo.

Wysoka Izbo! Nie zamierzam jak dawniej tak i
teraz zapuścić się w polemikę, tém mniej, że nie uznaję
za dobre atakiem na atak odpowiadać. Nie czuję zaś
potrzeby obrony, gdyż politykę, o której już kilkakro-
nie w tej Izbie przemawiałem, bronią dotychczasowe fakty,
okazujące, że interesom monarchii a szczególnie interesom
Węgier nie zagraża żadne niebezpieczeństwo; a dosłaliśmy
do tego położenia bez żadnej jakiegokolwiek nadzwyczajnej
ze strony kraju ofiary. Jestem pewny, że gdy nadejdzie
czas, w którym nasza cała polityka będzie mogła być
objawioną, wszyscy ci, którzy dziś z dobrą wiarą a pełni
obaw uderzają na nią, będą zmuszeni ją pochwalić. Je-
dnak chociaż nie chcę polemizować, poczytuję za powin-
ność dać wyjaśnienia co do faktów mylnie przytoczo-
nych.

Bez zaprzeczenia korzystniejszemu jest położenie opo-
zycy w tej sprawie. Opozycja bez zrządzenia bezposre-
dnych szkód może wszystko mówić; przeciwnie rząd musi
zachować milczenie o toczących się sprawach, zważając
na dobro ojczyzny; nawet wówczas milczeć musi, gdy
jednym wyjaśnieniem zagnębiłoby milczenia tych, którzy
go atakują. Co do mnie, przyjmuję chętnie następstwa
tego położenia, gdyż wewnątrz jestem przekonany, że
dotychczasowa polityka zagraniczna szła zgodnie z do-
brem tak austriacko-węgierskiej monarchii jak i szcze-
gółowo z dobrem Węgier. Mogę więc z spokojnym su-
mieniem znieść wszystkie czynione mi zarzuty.

Ponieważ widzę, że usunąlbym wszelkie zarzuty a
wywołał nawet oklaski, gdybym postanowił to uczynić,
czego według mego przekonania uczynić mi nie pozwa-
lają święte interesa ojczyzny, przeto nie mógłbym znieść
tych oklasków i pochwał, podczas gdy z spokojną duszą
znoszę ataki.

Przystępuję teraz do sprostowania faktów. Powie-
dziano że strony panów interpelujących, iż rząd naznacza
sobie jakiś cel a następnie od niego stopniowo odstępuje
i opuszcza to, co według poprzednich oświadczeń posta-
nowił otrzymać. Jako przykład przytoczono, iż nasze
ministerstwo spraw zagranicznych oświadczyło, że nie
zniesie, aby Rumunia a następnie Serbia wzięły się do
wojny; tymczasem jedno się już stało, drugie bliższe
spełnienia; powiedziano wreszcie, iż rząd miał rzeczy-
wiście zamiar nie dopuścić do tego, albowiem dzienniki
doniosły o tym jego zamiarze, rząd zaś im nie zaprze-
czył. Lecz gdyby w teraźniejszych czasach rząd chciał

prostować wszystkie mylne wiadomości w dziennikach,
nie pozostałoby mu czasu na nic więcej. Zwrócić jeszcze
trzeba uwagę na jedną okoliczność. Każdy wie, że o-
becnie takie doniesienia puszczane są w świat na próbę,
aby doświadczyć, iż może rząd sprostuje je w ten spo-
sób, że wyjawia to, czego wyjawiać nie powinien. Jeżeli
wieg przytoczone wiadomości nie były sprostowane przez
rząd, nie można jeszcze z tego wnosić, iż były prawdzi-
wymi.

Przypominam wreszcie, że co do faktu, o którym
wieści te głoszą, nie było żadnego oświadczenia ze strony
rządu ani tu ani w wiedeńskiej Radzie państwa.

Mówiono tu także, iż stroniczo wykonywana jest
neutralność, i przytoczono dwa przykłady. Powiedziano,
że kiedy zatapiają torpedy w Dunaju, rząd protestował,
gdy to czynili Turcy, a nie wniósł żadnej protestacji
przeciw takim samym czynnościom rosyjskim; powtóre
twierdzono, że przeciw zniszczeniu robót przy ujściu Su-
liny przez Rosyan rząd nie reklamował. Oba twierdze-
nia są sprzeczne z faktami. Gdy nadeszła wiadomość,
iż rząd turecki zatapia torpedy nie w ten sposób, jak
się to zwykle czyni, to jest nie oznaczając miejsc, w któ-
rych są zatopione, co jest koniecznym, aby można po
ukończeniu wojny je zniszczyć lub usunąć, gdyż w prze-
ciwnym razie zagrażałoby bezpieczeństwu żeglugi przez
długie jeszcze lata — gdy, mówię, doszła do rządu ta
wiadomość i jej prawdziwość została sprawdzoną, rząd
uczul obowiązek zwrotu uwagi rządu tureckiego, że
jeżeli uważa za potrzebne dla działań wojennych zata-
piać torpedy, niechaj to w taki sposób czyni, aby po
ukończeniu wojny można je znaleźć i usunąć. Mylnem
jest przeto twierdzenie, iż protestował bezwzględnie prze-
ciw zatapianiu torpedów przez jedną stronę wojującą a
pozwalając to czynić stronie drugiej. Dodać tu winienem,
iż rząd turecki chętnie przyjął uwagę przez rząd nasz
wyrażoną i wydał stosowne rozporządzenia, aby się do
niej zastosować. Co się tyczy sulńskiego ujścia Dunaju,
powiedzieć mogę, że nie tylko rząd austriacki wniósł
reklamacyę, ale nawet petersburski gabinet w
skutek tej reklamacji zobowiązał się własnym nakładem
przywrócić ujście Suliny po ukończeniu wojny do tego
stanu, w jakim było przed wojną, i wszelkie przeszkody
wówczas usunąć.

Wysoka Izbo! Powoływano się tu bardzo silnie
na opinię publiczną, na zgromadzenia ludu i twierdzono,
że zdania i zapatrywania rządu węgierskiego są wprost
przeciwne poglądom wyrażonym przez te zgromadzenia i
opinię publiczną w Węgrzech o zagranicznej polityce.
Co się tyczy opinii publicznej — a mówię to w ogóle, nie
odnosząc tego, co powiem, do teraźniejszych tylko sto-
sunków — na manifestacye i na demonstracye na zgro-
madzeniach ludu zważył każdy rząd bacznie jako na
oznaki wskazujące, jakie jest usposo-
bienie w pewnych warstwach narodu.
Zważał także na nie rząd węgierski, jednak sądzę, iż
w żadnym państwie konstytucyjnym objawy takie — jak-
kolwiek są szacownymi wskazówkami prądów opinii —
nie mogą przepisywać kierunku, w jakim
pro wadzić należy politykę zagraniczną.
Śmiem twierdzić, że gdzie inaczej się dzieje, nie jest
to zgodne z dobrem tego kraju. Pozostanie
to jedną z największych chlub wielkiego, niedawno zga-
słego męża stanu francuskiego, iż z kilku tylko mężami
swego narodu zwracał uwagę na niebezpieczeństwa wojny,
choć prąd opinii unosił już w przeciwnym
kierunku całe nawet ciało ustawodawcze. Nikt nie
może zaprzeczyć, iż w rządowych okręgach rosyjskich
wiele osób — nie chcę nikogo wymieniać — pozwoliło
się takim manifestacyom popchnąć do wojny; a czy to
przyniesie pożytek Rosji? — niechaj ci sądzić, co się
ważnie przylgają biegowi wypadków. W krajach
rządzących się konstytucyjnie reprezentacya
kraju a w pierwszym szeregu izba poselska wyraża
urzędowo opinie kraju. Jednak pozwalam
sobie zauważyć, że wszędzie, nawet w Anglii, wyrażenie
opinii izby poselskiej przeciwne rządowi pod tym wzglę-
dem kierunku polityki zagranicznej, może tych, którzy
kierują tą polityką, zagnębić do złożenia swego urzędu,
ale mężowie służący z przekonaniem swęj ojczyźnie,
nie mogą być takim objawem zmuszeni
do obrania jutro innego kierunku w poli-
tyce zagranicznej od tego, w którym dzisiaj idą. Zre-
szta zaprzeczam, jakoby między opinią publiczną w
Węgrzech a kierunkiem, w którym rząd węgierski po-
piera zagraniczną politykę, istniała taka sprzeczność, o
jakiej mówię. Celem tak opinii publicznej jak i rządu
jest, aby się nie takiego nie stało, co by dziś lub w
przyszłości zagroziło dobru monarchii. Gdyby ludowi
węgierskiemu takie przedłożono pytanie, jakie rzeczy-
wiście postawić należy, mianowicie gdyby go zapytano:
Dobro twoje powinno być zabezpieczone, do tego zaś
prowadzą dwie drogi; jedna, aby starać się wszelkimi
sposobami osiągnąć ten cel bez wprowadzenia w bój
twoich synów i bez zniszczenia zarobku trzech pokoleń,
a jest nadzieja, że tą drogą można cel osiągnąć. Drugą
drogą jest obrona twoich interesów, ale poświęceniami
wyżej wskazanymi, których uniknąć można. Gdyby,
powtarzam, takie pytanie postawione było narodowi wę-
gierskiemu, odrzekłby, że pochwała drogę obroną przez
rząd. (Okłaski).

Z teatru wojny.

Petersburg a Carogrod.

Listy petersburskie, jakie znajdujemy w przyja-
nych na wskroś Rosji dziennikach, w czarnych przed-
stawiają barwach panujące w Petersburgu i Moskwie u-
spokojenie. Dawniejsza buta i pewność siebie ustąpiły
miejscu pogębieniu, pod wrażeniem którego widzą tam
wszystko w jak najczarniejszych kolorach. Nie tylko
podnoszą się głosy oburzenia i surowej krytyki przeciw
dyplomatom rosyjskim, a w pierwszym rzędzie Ignatie-

wowi, lecz wyraża się przekonanie, że wszystkie za-
kłady wojskowe, urządzenia i instytucye w Rosji są do
niczego. Zobojętnienie, apatya — piszą do N. Ztg. —
obejmują wszystkie koła, a do ogólnego rozstroju przy-
czynia się nie mało zawzięta a tajna krytyka, skiero-
wana przeciw wszystkiemu w państwie. Wszyscy przy-
chodzą do przekonania, że olbrzymia machina źle funkcy-
onuje. Wysyłki wojsk odbywają się w największym nie-
porządku, żołnierzy wysyłają nad Dunaj i znowu ich
zamtąd cofają jako wysłanych „z pomyłki.“ Konie za-
kupują na północy po 180 rubli, które przewożą na-
stępnie na południe, podczas gdy te same konie zakupy-
wano przed kilku miesiącami w południowych stronach
po 50 rubli i przewożono je następnie na sprzedaż na
północ. Wszystko to są fakta znane wszystkim i dające
powód do ogólnego niezadowolenia.

Półrządowa Wiener Abendpost umieszcza
następującą korespondencyę, zasługującą na uwagę:
Petersburg, 23 września.

Z obawą oczekiwaną tu są wiadomości o pola walki. Nie-
zmierne straty jak grom spadły na naród, tysiące rodzin okry-
wając żałobą. Jak słychać, spodziewane są wkrótce wielkie
zmiany w naczelnym zarządzie armii. Mówią, że hr. Kotzebue,
stary, doświadczony i zdolny generał, który uczestniczył we
wszystkich wojnach tureckich, ma być powołany do głównej
kwatery. (Depesze najświeższe zaprzeczają temu. Dzienn. Pozn.).

Ludzie, którzy w zupełnej nieświadomości stosunków, do-
radzali wojnę, wyobraźli sobie, że armia w krótkim czasie
przespaceruje się tylko do Carogrodu, spadli w opinii publi-
cznej i utracili zupełnie zaufanie narodu. Nieszczyśny wpływ
ich kosztował na 100,000 dzielnych ludzi, co częścią legli na
polu walki, częścią niemiłosiernymi kalekami powródli do ojczy-
zny. Pod tym jedynie względem panuje ogólna zgoda, że wszyst-
kie usiłowania wytygły należy dla osiągnięcia zamierzonego
celu. Z tego też powodu czynione są niezbędne przygotowania
do kampanii zimowej. Zadaniem generała Totebena, któremu
polecono udać się nad Dunaj, mają być obwarowane przyczół-
ki mostowe i pozycye jakie przeznaczone zostaną dla wojska
na porę zimową. Nakazano sprowadzenie grubych blach
żelaznych w celu zbudowania mostu pontonowego, któryby u-
trzymał się mógł i podczas kry na Dunaju. Ubrania zimowe
i obuwie zamówiono nietylko w kraju ale i zagranicą.

Tymczasem w rezerwach batalionach przysposabiają po-
spiesznie młodzież, aby w ciągu kilku miesięcy znowu można
było wysłać sto tysięcy pospółków na teatr wojny. W pier-
wszym rzędzie należy tu 52 batalionów utworzonych z wojsk
garnizonowych i fortecznych. Ochotnicy po większej części za-
trzymani zostali dla złożenia egzaminu, aby wysłać ich już jako
oficerów. W wyższych klasach szkół wojskowych również na-
kazano skrócić kurs nauk, aby młodzież już w zimie wyprawić
do wojska.

Pociągi sanitarne objawiają wielką czynność. Trzy takie
pociągi przybyły tutaj, otrzymały urządzenie zimowe: podwojne
okna, piece, ciepłe kołdry i t. p. i wracają napowrót po no-
wych chorych i rannych. Szczególniej wychowywał jest pociąg
nr. 72 urządzony kosztem bogatego księcia Jussupowa, a skła-
dający się z 17 wagonów, w których przywiózł do Rygi 49
chorych i rannych.

Równocześnie piszą z Carogrodu do Köln. Ztg.
pod d. 29 bm.:

Carogrod pijały radością. Po wszystkich męczotach od-
bywają się przy udziale licznych wiernych modły dziękczynne.
Muzantami są pełni zapału i uczuć radosnych, uważają się za
niepokonanych i mówią już o przeprawie przez Dunaj, wysma-
ganu Rumunów i wtargnięciu do Rosji. Wielu poczyni już
marzyć o odebraniu Krymu. Jakąż zmiana nastąpiła tutaj w
krótkim odstępkow czasie! Przed kilku jeszcze tygodniami
malowały się na twarzach wszystkich smutek, pogębienie, roz-
pacz ponura; widziano już w duchu nieprzejścielą prądn muru-
mi stolicy, sultana uchodzącego do Brusy, hasłem dnia było:
„Finis Turciae!“ Dzisiaj jest zupełnie inaczej. W obozie tu-
reckim wroć radość i zaufanie w własne siły, rozlegają się okrzy-
ki zwycięzkie, wszystko co żyje oddycha swobodnie i patrzy
z pełną ufnością w przyszłość. Nie potrzebują dawać, że na
dworze sultana panuje taka sama radość, co w chwili najbie-
dniejszej dzielnicy tureckiej. — Z rozpromienieniem obliczem
przyjmował sultan przybyłą dziś z powinszowaniami do powodu
ostatnich zwycięstw deputacyę ministrów i rozstał tego same-
go dnia jeszcze telegramy do dowódców zwycięskich i kosztow-
ne podarunki ich żonom przebywającym w Carogrodzie.

Straty rosyjskie i tureckie w obecnej kampanii.

W tych dniach minęło pierwsze ćwierćrocze od przeprowa-
dy, a ćwierćrocze ubiegłe zaliczyć trzeba do najkrwawszych
w nowoczesnej historii wojenną, jak to okaże zestawie-
nie obustronnych strat, które wedle Fremdenblattu
podajemy poniżej.

Przedewszystkiem uważamy za potrzebne nadmienić,
że cyfry tu podane nie mogą mieć pretensyi do zupełnej
autentyczności i że w nich nie mieszczą się chorzy, lecz
tylko polegli i ranni. Po tém zastrzeżeniu przystępuje-
my do wyczerpania ofiar tegorocznej wojny w Bułgarii,
zaczynając nasz przegląd od strat rosyjskich.

W nocy z 21 na 22 czerwca rozpoczęła się — jak
wiadomo — pierwsza przeprawa przez Dunaj pod Gała-
czem, która 22 czerwca spowodowała pierwszą potyczkę
na ziemi tureckiej pod Budżakiem. Strata rosyjska w
tej przeprawie wynosiła około 150 ludzi. Przeprawa pod
Sistową i równocześnie potyczki pod Zimnicą i Nikopo-
lisem kosztowały Rosyan około 2000 ludzi, walka pod
Tirnową 5 lipca 500, potyczka pod Bielą 9 lipca 1500
ludzi, obleganie i szturm na Nikopolis 3000, pierwsze
walki w wąwozie Szipka od 16 do 18 lipca 500, poty-
czki w okolicy Ruszczuku stoczone w tym samym czasie
100 ludzi. Dnia 16 lipca dotarł generał Zimmermann
z korpusem dobrućkim do Medzidzie; dnia 22 lipca pierwsi
kozacy pojawili się pod Kusgunu, 23 lipca pod Sylistryą
i Mangalią a 24 pod Bazardżikiem. We wszystkich u-
tarczach stoczonych przy tej sposobności stracił Rosy-
anie około 500 ludzi.

W pierwszej bitwie pod Plewną dnia 20 lipca po-
legło około 3000 Rosyan, w drugiej z dnia 30 lipca
około 10,000 ludzi. Dnia 29 lipca zaszła nad Białym
Zemem potyczka pod Ezyrdżi, która kosztowała Rosyan
600 ludzi w zabitych i rannych. Od 22 lipca rozpoczął
się po tamtej stronie Bałkanu cały szereg bardzo krwa-
wych walk między oddziałem generała Hurki, który w
trzech kolumnach w dniach 16, 17 i 18 lipca przekro-
czył Bałkany, a korpusami Suleimana i Reufa paszów.
Walczono 22 i 26 bm. pod Karabunarem, 31 lipca i 1
sierpnia pod Eski-Sagrą, następnie pod Kazanlykiem, Mu-
gliszem i Kaloferem. Według wiarygodnych źródeł stra-
cił Hurko w 14-dniowej zabałkańskiej wyprawie około
10,000 ludzi, w którą to cyfrę wliczeni są wyjątkowo
także chorzy i jeńcy. Bitwa pod Władim-Lowczą dnia

sierpnia kosztowała Rosyan 1000 ludzi, walki w wozie Szypka od 21 do 36 sierpnia około 3000, potyczka pod Ajaslarem 600, pod Karahassanki około 1000 ludzi. Wycieczka Osmana paszy dnia 31 sierpnia przeciw centrum rosyjskiemu pod Peliszatem zadała Rosyanom stratę 1000 ludzi, zwycięska bitwa pod Łowaczem 3 września kosztowała ich także około 1000 ludzi a bitwa pod Kazelewem z dnia 6 września około 500. — Ogólne straty w czwartym bitwie pod Plewną wynoszą około 20,000 ludzi (bez Rumunów); pod Sinanki 13 zm. stracili Rosyane 600, pod Czerkowną 21 zm. 500 ludzi. Walki w wozie Szypka o fort św. Mikołaja kosztowały ich 17 zm. przeszło 1000 ludzi.

W tym zestawieniu pominięte są oczywiście liczne utarczki rekonesansowe, w których Rosyane w ciągu trzech miesięcy mogli stracić razem około tysiąc ludzi w zabitych i rannych. Ogólne straty rosyjskie wynoszą przeto około 64 tysiące ludzi w zabitych i rannych, to jest czwartą część całej armii czyli innymi słowy dwa i pół korpusy. Z tej sumy wypadła na czerwiec 2200, na lipiec 25,500 (cały korpus), na sierpień 12,000 a na wrzesień 23,500 ludzi (znowu cały korpus). Według miejscowości wypadła na przeprawę przez Dunaj i zdobycie Nikopolisu 5000, na bitwy nad Łomem 6500, w Dobruży 2500, pod Plewną 34,000, w Bałkanach 16 tysięcy, w różnych miejscach tysiące ludzi.

Te kolosalne straty są poniekąd zrównoważone stratami tureckimi, które również bardzo były dotkliwe. W samym wozie Szypka poległo około 25,000 Turków, 5000 kapitulowało w Nikopolisie, przeprawa Rosyan przez Dunaj, obrona Nikopolisu kosztowała Turków około tysiąc, nieszczęśliwa bitwa pod Łowaczem z dnia 3 b. m. 2000, obrona Plewny około 7000 a bitwy nad Łomem 3000 ludzi. Ogółem wynoszą straty tureckie co najmniej 40,000 w zabitych, rannych i jeńcach.

Dla porównania nadmieniamy, że kampania Rosyan przeciw Turkom w latach 1828 i 1829 kosztowała ich sto tysięcy ludzi, która to liczba reprezentuje trzecią część armii wprowadzonej wówczas do boju.

Według Fremdenblattu miał sultan wyrazić się do hr. Zichy, ambasadora austriackiego, że ma wszelką nadzieję, iż wyrzuci Rosyan po za granice państwa ottomańskiego a dopiero wtedy może być mowa o zawarciu pokoju.

Demonstracje węgierskie.

Na ręce prezesa peszteńskiego komitetu iluminacyjnego, p. Kolomana Thota, przesłał turecki minister wojny następującą odpowiedź telegraficzną: „W imieniu rządu cesarskiego i narodu Otomanów serdecznie wyrażam dzięki szlachetnemu narodowi węgierskiemu za iluminacje i telegramy gratulacyjne na cześć zwycięstw armii cesarskiej. Mam sobie za miły obowiązek wasze sympatie i braterskie uczucia przesłać do wiadomości wszystkich dowódców korpusnych. Mustafa.“

NIEMCY.

* Berlin, 30 września. Pruska administracja skarbu, zamierzając przedłożyć sejmowi projekt nowej pożyczki, nie uchwała jeszcze prawdopodobnie — jak twierdzi Kreuz Ztg. — wysokości tej pożyczki. Pożyczka ma być użyta wyłącznie na budowę i nie byłoby o niej wcale mowy, gdyby nie pewne nieodzowne budowie. Dotychczas na budowę państwowej wznoszone w miarę potrzeby wyznaczano w ekstraordinaryum sumy odpowiednie do stanu finansów monarchii. Od tego dobrego staropruskiego zwyczaju zamierza rząd odstąpić obecnie i zażądać znacznych sum w formie pożyczki na budowę na szersze rozmiary, mianowicie na gmachy potrzebne przy reorganizacji sądownictwa i na melioracje, jakie minister rolnictwa przedsięwziął zamierza.

Pogłoski o przyszłym obsadzeniu posady naczelnego prezesa prowincji Prus Zachodnich pojawiają się na nowo. Dzienniki donoszą przeto, że na posadę tę przeznaczono rzeczywistego tajnego radcę p. Rosenberga z Klotzen, dawniejszego posła w Meklenburgii. Kreuz Ztg. oświadcza w obec tego, że wszystkie te pogłoski nie mają żadnej podstawy, bo dotąd w sferach rządzących nie zastanawiano się jeszcze nad tą sprawą i posada naczelnego prezesa Prus Zachodnich później dopiero będzie obsadzona.

Co do rewizji ordynacji procederowej, o której donosiły dzienniki, że w obecnej kadencji rady związkowej nie przyjdzie pod obrady, piszą obecnie z półurzędowego źródła, iż wiadomość ta jest mylną. Minister handlu bowiem tak z własnego przekonania, jak opierając się na zdaniu związkowych rządów, oświadczył się w ostatniej kadencji za konieczną potrzebą reformy ordynacji procederowej i zapowiedział przedłożenie przyszłemu parlamentowi odrębnego projektu. Nie ma przeto żadnego powodu do utrzymywania, jakoby minister pierwotną myśl swoją porzucił.

W sprawie rokowań handlowych pomiędzy Niemcami a rządem austro-węgierskim donoszą z Wiednia, że delegaci niemieccy toczą obecnie w Wiedniu rokowania w tym względzie z delegatami Austrii, otrzymali w tych dniach nowe instrukcje z Berlina. Obrady przeto mają się na nowo rozpocząć w przyszły piątek. Wiadomości, jako niemieccy delegaci mieli niebawem powrócić do Berlina, są mylnymi.

Jak do Koeln. Ztg. piszą z Berlina, powrócił dr. Falk z urlopu pokrzepiony znacznie na siłach. Co zaś się tyczy jego stanowiska, to takowe nie jest bynajmniej zachwianiem, jak twierdzili liberalni berlińscy korespondenci. Natomiast minister spraw wewnętrznych hr. Eulenburch, powrócił z Ostendy ciągle jeszcze cierpiącym a czekające go prace nie pozostawiają mu ani chwili wolnego czasu do dalszej kuracji. Projekt dotyczący podatków komunalnych po wielokrotnych zwłaczce komisarycznych obradach, które toczyły się od kilku miesięcy, nie napotka już pewno na żadne trudności w gabinetach. Natomiast ordynacja miejska wywołała niespodzianie tak wielką różnicę zdań w łonie ministerstwa, że prawdopodobnie nie przyjdzie tak prędko do porozumienia. Co do ordynacji drożnej, to nastąpiło już porozumienie w ministerstwie w tym względzie.

Zwrócićmy już na tym miejscu uwagę na artykuł tutejszy O s d e u t s c h e Z t g. w sprawie nadgranicznych stosunków pomiędzy Niemcami a Rosją. Obecnie przedrukowuje P o s e n e r Z t g. ustęp z sprawozdania poznańskiego izby handlowej, w którym także jest mowa o potrzebie zmiany nadgranicznych stosunków z Rosją, gdyż cierpi na tym wielce handel i przemysł niemiecki. Izba handlowa poznańska domaga się przedewszystkiem zmiany rosyjskiej taryfy celnej, która dla niemieckiego importu jest nader niekorzystną i naraża handel niemiecki na nie małe straty. Sprawa ta tylokrrotnie już była poruszana przez prasę niemiecką bezskutecznie, że i dzisiaj bodaj pożądanym odniesie skutek. Rosja chciałaby naturalnie z komor swych celnich ciągnąć jak największe zyski a Niemcy swoją drogą pragnęliby robić interes w Rosji.

FRANCYA.

* Paryż, 27 września. W manifestie swoim dotknął p. Thiers i polityki zagranicznej a mianowicie sprawy wschodniej. W odnośnym ustępie oświadcza: „Izba powołana mądrością nie poddała kwestii wchodniej publicznej dyskusji, lubo wcale nie podziwiała zagranicznej polityki rządu.“ Oświadczenie to bardzo nie miło podobno dotknęło koła rządowe, ponieważ odnosi się do pewnych umów i układów, o których wiedział p. Thiers a które ks. Decazes na początku miniego roku prowadził z Rosją, aby zniewolił Francją, iżby w konflikcie wschodnim stanęła po stronie Rosji. Układy te rozbiły się, ponieważ p. Gambetta, któremu ks. Decazes podczas feryi parlamentarnych izby był się z tym zwierzył, bez ogródek oświadczył, że Francja pod żadnymi warunkami w takie sprawy mieszać się nie może. P. Thiers zaś, który wtemczas bawił w Szwajcaryi, wiadomym został o tej sprawie przez p. Cocheri, którego p. Gambetta do niego wysłał, i stanął natychmiast po stronie jego, ponieważ był wprawdzie za porozumieniem z Rosją lecz dalej pod żadnym warunkiem iść nie chciał. W obecnym położeniu sprawy wschodniej przypomnienie owego niebezpieczeństwa, w jakim się Francja znajdowała, jest naturalnie bardzo niemilom.

Zresztą odmówił rząd manifestowi p. Thiers stępla kolportażu, co dowodzi, że twierdzenie dzienników urzędowych, iż takowy nie ma żadnego znaczenia, jest tylko udawaniem. Manifest marszałka natomiast wysłano na prowincję w kilku milionach egzemplarzy. Drukami i ekspedycją zajmował się zarząd Monitora. Według Soleila ma Mac Mahon krótko przed końcem peryodu wyborczego ogłosić drugi jeszcze manifest i zareczyć, w nim, że gotów jest poświęcić wszelkie swe usiłowania ustaleniu konserwatywnej rzeczypospolitej; wedle obiegających tu pogłosek, ma hr. de Broglie być autorem tego drugiego manifestu.

Świeżo rozwiązano znowu siedm rad gminnych a los podobny czeka jeszcze inne rady.

Tu w Paryżu odbyły się onegdajszego wieczora pierwsze zebrania wyborcze. Przedonogaj zaś odbyło się w 9 okręgu zebranie prywatne, na którym odczytano pismo p. Grévy, w którym oświadcza, że przyjmuje kandydaturę w dawniejszym okręgu wyborczym p. Thiersa, skroby mu ją komitet republikański ofiarował. Zebrani postanowili na późniejszym, liczniejszym zebraniu wybrać komitet z 60—100 członków złożony, w którymby reprezentowane były wszelkie odcienia stronnictwa republikańskiego i któryby się zajął kandydaturą p. Grévy. Nie chodzi przeto o zapewnienie zwycięstwa kandydatury, które jest niewątpliwie, lecz o to, aby kandydaturę jego nadać wielki i pojednawczy charakter.

Tutejszy prefekt policyi kazał onegdajszego rana zwołać komisarzy policyjnych dla udzielenia im szczególnych wskazówek co do ich postępowania. Przedewszystkiem mają komisarze zapobiegać temu, aby akt z dnia 10 maja nie był krytykowany. Instrukcje wyborcze mają prefektem dziś być przesłane. Przyjęty na dawniejszej naradzie gabinetowej okólnik p. de Fourton zakazuje, aby na gościńcach przylepiano manifesta wyborcze i zbierano w nich pieniądze dla celów wyborczych.

Na onegdajszym posiedzeniu wydziału republikańskich senatorów przedłożono sprawozdania z prowincji, które wszystkie stwierdzają wiadomość, że manifest pana Thiersa niezwykle tam zrobił wrażenie, i że pierwszym jego rezultatem było, iż wydział odbiera znaczne sumy na cele wyborcze. Postanowiono dalej, aby po ukończeniu peryodu wyborczego wydała lewica senatu manifest do wyborców.

Czterdziestu paryżkim księgarzom wytoczono śledztwo sądowe za to, że w składach swych wystawili broszurę: „Lettre d'un marchand de cochon à Monsieur de Fourton.“

Słychać, że podczas peryodu wyborczego rząd daleko jeszcze surowiej będzie występował przeciw liberalnej i republikańskiej prasie. Antyrepublikańskiej natomiast prasie wolno pisać, co się jej podoba. I tak mógł np. bonapartystowski Electeur de Dax bez wszelkiej obawy napisać: „Wybrani na nowo 363 uniąż się przed rządem, jeżeli nie, każą ich zakartaczować.“

— 29 września. Agitacja wyborcza odbywa się nadal zwykłym trybem. Reakcyjne dzienniki starają się wzmóc w kraj, że pełno w nim socjalistów, i że wielkie z ich strony społeczności francuskiej grozi niebezpieczeństwo, od którego ją tylko rząd obecny uwolnić może, dla czego też rząd wyborcom, aby tylko za rządowymi głosowali kandydatami. Lecz wątpić się godzi, aby użyty ten już dawno środek agitacyjny miał pożądaną przez swoich autorów miarę skutku, a wątpić się godzi też bardziej, ponieważ w prowincji wielka część merów wedle raportów prefektur tu nadesłanych otwarcie występuje przeciw prefektem i zwraca im manifesty kandydatów rządowych, jakie im do ogłoszenia przysłano. Kilku takich merów zasuspendowano w urzędzie; lecz liczba ich jest już obecnie tak wielka, że prefekci w największym są ambarasie i zażądali ztąd wskazówek, jak w tej sprawie postępować mają. I do pałacu Eljsego zwrócono wielką bardzo liczbę manifestów marszałka, które pod opaską niefrankowane — gdyż marszałek wolny jest od opłaty portoryum — wyborcom przesłano, w kopertach listowych. Onegdajszego dnia była liczba ich tak wielka, że zarząd pocztowy znagnony był urządzić osobną służbę dla pałacu Eljsego, gdyż na zwykłej drodze nie można mu było przesłać wszystkich listów.

Z wielkiej liczby okólników wyborczych przytaczamy tu okólnik, jaki ks. Hieronim Napoleon ogłosił do wyborców w Ajaccio. W okólniku tym oświadcza pomiędzy innymi: „Głosuję z republikańcami. Napoleon oświadczył na św. Helenie umierając: „W 50 latach będzie Francja republika.“ Zwycięstwo rządu przy wyborach doprowadziłoby do zakusa/monarchicznej restauracji, którą Francja odpycha i do której przyłączyć się nie możemy. Ci błądzą, co wam przedstawiają możność powrotu cesarstwa, którego najotwartymi wrogami są ci ludzie, co sami władzę mają w rękę. Teraz tylko stanowczy republikański rząd może obronić społeczeństwo i zadoseć uczynić potrzebom powszechnego głosowania. Do zwycięstwa potrzebna zgoda wszystkich patriotów. Bądźmy spokojnymi w obec bezustannych oszczerstw, niezliczonych destytucji urzędników, i niesłychanych gwałtów. Skutek należy do tych, co, by panować nad wypadkami, sami nad sobą panować umieją.“

Tu codziennie w kilku rozmaitych okęgach wyborczych odbywają się zebrania. W dzielnicy Belleville, gdzie kandydatem jest p. Gambetta, oświadczone się za jego kandydaturą, choć tu rozmaici agenci przeciw niemu agitują. W przyszłą zresztą niedzielę ma się tam odbyć zebranie walne, na którym przedmiotem dyskusji ma być kandydatura pp. Gambetty i Bonnet-Duverdier, znanego prezesa rady gminnej paryżkiej, siedzącego obecnie w więzieniu za obrazę marszałka, za którego kandydaturą agituje niejaki Buffenoir. Aby jednak kandydatura ta się utrzymała, nie ma prawie żadnego widoku. W dzielnicy tej bowiem wszyscy nadto są oburzeni na zamach z 16

maja, jak żeby mieli uczynić cośkolwiek, co by zmniejszyć mogło demonstrację przeciw takowemu. Nędzą tam jest wielką, gdyż od zamachu owego począwszy zastój w interesach panuje zupełny. Robotnicy nie mają już z czego żyć a pewna angielska pani bogata, mieszkająca w tej dzielnicy a zajmująca się miłosierdnymi czynkami, utworzyła dwa tak zwane „Fournes Economiques“, by nieść pomoc klasom biednym ludności. Jak wielką jest w ogóle od czasu owego nędzą w Paryżu całym, okazuje się ztąd, że matrice i pościele przyjmują w zastaw już tylko w lombardzie przy Rue Mahler, gdyż napływ tych przedmiotów jest tak wielkim, że inne biura już ich przyjmować nie mogą.

France podaje następującą wiadomość: „Zdaje się, że w skutek rozkazu ministra spraw wewnętrznych pałac przemysłowy wszyscy wystawcy aż do 10 października opuścić będą musieli. Wiedząc, którą z największym podajemy zastrzeżeniem, twierdzi, że na dzień 14 października mają w pałacu przemysłowym konsygnowane być wojska i że ma być zamieniony w rodzaj obozu.“

Wielka część legitymistów udała się do Frohsdorf dla złożenia hr. Chambord, który dziś obchodzi rocznicę urodzin swoich, życzeń swoich.

Telegramy.

(Z biura Wolfa.)

Wiedeń, 29 września. Telegram Presse z Sztogów z dnia dzisiejszego donosi, że wczoraj zabrała rumuńska kawaleria wraz z rosyjskimi ulanami 80 wozów tureckich z żywnością pod Plewną.

Carogrod, 29 września. Suleiman pasza donosi z Szypki pod dniem 27 września co następuje: Przez całą noc bombardowaliśmy dalej połyce rosyjskie; artyleria nasza osaczyła nieprzyjaciela z trzech stron. — Z Orhanie donoszą pod dniem 28 września, że Rosyane bombardują ciągle Plewnę. W skutek ciągłych deszczów zalane są równiny Zofii i Orhanie. Wedle nadeszłych tu wiadomości, leży śnieg w Bałkanie na 10 centymetrów.

WALNE ZEBRANIE

Akcyonaryusz

Banku rolniczo-przemysłowego Kwilecki, Potocki i Sp.

W dniu onegdajszym o godzinie 4 po południu na małej sali bazarowej odbyło się zapowiedziane walne zebranie Banku powyższego, na które bardzo licznie stawili się akcyonaryusze. Zajął się przewodniczącym w radzie nadzorczej p. Włodz. Wolniewicz, powołując na sekretarza p. Władysława Dziembowskiego i nadmienając, że ogłoszenie o niniejszym walnym zebraniu w czasie właściwym i w organach ustawą wskazanych poczynione zostało, jak dołączone do aktu dokumenta przekonywają. Dalej odczytał porządek dzienny a po zatwierdzeniu i przyjęciu takowego przez obecnych wezwał odpowiednio do takowego firmowych Banku do odczytania sprawozdania z czynności jego rocznych.

Jakoż dopełnił tego p. dyrektor Miecz. Łyskowski; sprawozdanie to zamieściliśmy w poprzedzającym numerze pisma naszego.

Następnie za zgodą obecnych odczytał p. Wolniewicz sprawozdanie z czynności rady nadzorczej. Z sprawozdania tego dowiedzieliśmy się, że pełna rada nadzorcza odbyła dwa posiedzenia a członek téż rady p. dr. Rakowicz jednenaście razy rewizję kasy i ksiąg bankowych; że z każdorazowej rewizji zapisywał w oddzielnej książce swe uwagi i spostrzeżenia dla wiadomości i informacji Banku i że wykaz weksli i stan kasy znalazł zawsze zgodny z ksiązkami. Dalej, że rada nadzorcza na wniosek firmowych potwierdziła prokurę dla p. Aleks. Morawskiego.

Poczem nastąpiła dyskusja nad odczytaniem z sprawozdania ustępami. W niej zabrał głos p. Ign. hrabia Bniński i zapytywał, jaki jest stan weksli a mianowicie, na jaką sumę są pomiędzy wykazaniem w sprawozdaniu wekslami takie, które za wątpliwe uważać można? Pp. Wolniewicz i dr. Rakowicz odpowiedzieli, że liczba takich weksli w stosunku do ogółu jest bardzo nieznaczna; zresztą co do takich weksli uważali za potrzebę nadmienić, że ocenienie ich jest tylko przybliżone — zrealizowanie dopiero wykaże wartość weksli.

Jeden z członków zapytał, dla czego Bank zajmuje się nabywaniem nieruchomości? Na co p. Łyskowski odpowiedział, że operacje te nie wchodzi w zakres działalności banku, że nabycie wsi i garbarni stało się z konieczności w celu uniknięcia strat i że obie te nieruchomości natychmiast sprzedane będą, skoro tylko na to konjunktury pomyślniejsze pozwolą.

Gdy na tym dyskusja się ukończyła, walne zebranie zatwierdziło bilans i stopę dywidendy oraz udzieliło Bankowi deszarę.

Następnie przystąpiono do wyboru rady nadzorczej na następne lat trzy. Głosowano kartkami. Na skrutatora powołany p. dr. Buski. Obecni akcyonaryusze reprezentowali 254 głosów. Jakoż wybrani zostali do rady nadzorczej pp. Włodzimierz Wolniewicz, Wł. Zakrzewski, Konstanty Dziembowski, East. Rogaliński, Stan. Chłapowski, Bronisław Potworowski, Konstanty Sczaniecki, dr. Rakowicz, Jan Arndt, dr. Zygmunt Szułdrzyński i Stefan hr. Kwilecki.

Gdy nikt wniosków nie stawiał, porządek dzienny został wyczerpanym a tym samym walne zebranie ukończone.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE I POTOCZNE.

POZNAŃ, 1 października.

— * Na akt uroczysty, jaki się odbył w sobotę w gimnazjum św. Maryi Magdaleny, nie licznie publiczność się stawiła. Pomijamy w nim śpiew, jaki go rozpoczął, oraz mowy łacińską i niemiecką przez uczniów kończących gimnazjum wypowiedziane; zarzamyśmy się tylko przy mowie dyrektora p. Uppenkampa, którą, przynajmniej się, mocno nas uderzyła. Pan dyrektor bowiem obok uwag stosownych dla uczniów i zwykle im dawanych, wbrew swemu charakterowi zapuścił się w politykę, co uważamy w szkole za zbyteczne. Mamy na świecie i tak aż za wielu apostołów politycznych; radziłyśmy zatem byli w interesie młodzieży, aby przynajmniej szkoła od nich wolną była. Tymczasem p. dyrektor gęsto upominał uczniów, aby zapomnieli o ojczyźnie wymarzonej a pamiętali jeno o rzeczywistości, która się dla nas stara (für uns sorgt), o ojczyźnie pruskiej (preussisches Vaterland). Kto o innej ojczyźnie myśli, ten zgini niechybnie. Dalej p. dyrektor mówił o tym, że mało stosunkowo jest w tym roku promowanych uczniów, że stosunkowo niewielka ilość do wyższych klas po gipia, i nie wie, czemu to przypisać, czy dawniejszym nauczycielom, czy też uczniom — wreszcie zakochywał zwróceniem się do abiturien-

tów, dając im rady zyczajne. Zakończył akt cały odczytaniem promocyi i nagród — a wreszcie śpiew.

Co do owej ojczyzny, musimy p. dyrektora objaśnić, my Polacy mamy nie wymarzoną, ale rzeczywistą ojczyznę, a są — Polskę i te preussisches Vaterland wcale nie jest naszą ojczyzną; do Prus jeno państwowo należymy i z tego tytułu ponosimy rozmaite obowiązki i ciężary, pomiędzy któremi miłości nie ma mowy. P. dyrektorowi powinno być wiadomo, że patent okupacyjny przez króla Wilhelma III wydany, nie odnosi się do nas wcale od naszej ojczyzny — czyżby więc, czego wyższa władza nie uczyniła, p. dyrektor chciał dokonać? Jestem dalej przekonany, że tylko ten ginie i nie godzien zwzy człowieka, kto wypiera się lub nie mituje swę macierzy — naszą macierzą Polską. Uczęć zatem tej miłości a nie odwozić od niej należy — bo na gruncie miłości ojczyzny rodzi się najszlachetniejsze enoty — a tylko w odstępstwie lub k smopolityzmie i obojętności dla swę ojczyzny wszelki chwale podłości wyraża i krzawi się.

Co do wątpliwości p. dyrektora, w skutek czego postępowanie uczniów są nie wielkie i czy to „nie wina dawnych nauczycieli“ — musimy wyrzec naszę zdziwienie, że p. dyrektor w obec uczniów może wynurzać wątpliwości o nauczycielach. Nam się zdaje, że nigdy powagi i uroku nauczycieli w obec uczniów nie należy osłabiać — owszem podnosić nauczycieli obec uczni każdego pedagoga i człowieka jest obowiązkiem. Bo jaka może być powaga nauczyciela w obec ucznia, skoro p. dyrektor osłabi? Przyczyna zaś, dla czego postępowanie uczniów nie wielkie — dla nas jak i dla ogółu społeczeństwa — bardzo jasna. Przyczyną tą wykład nauk w obym dla uczniów języku. To głównie; dalej częste przemiany w personale nauczycielskim w gimnazjum, jak np. w ciągu roku bieżącego w jednej klasie czterech nauczycieli kolejno po sobie wykladało i den i ten sam przedmiot — w innych klasach mniej więcej było to samo. Jaką ztąd mogli odnieść korzyść uczniowie, odgadnąć łatwo. Wreszcie dyalekt rozmaity, jakim się posługują nauczyciele, co tēm większą sprawia trudność uczniom, którzy, jak wiadomo, żadnym dyalektem niemieckim dobrze nie władają.

Oto są przyczyny — które tamują postępowanie uczniów w naukach, i choć p. dyrektor milczeniem je pokrył — są wszystkie wiadome i wszyscy wiedzą, dla czego i postępy uczniów nie wielkie i liczba ich co rok się w gimnazjum zmniejsza. Nauczyciel zaś młodzieży fałszywych pojęć o ojczyźnie i państwie, ale raczej, komu należy; przedstawia powody rezultat tak mizernego, jaki się przynajmniej na promocyach w gimnazjum św. Maryi Magdaleny okazał, i żądać zniesienia obecnego systemu — to właśnie jest obowiązkiem p. dyrektora; gdyż się p. dyrektor poczuł do tego obowiązku, niewątpliwie przysłużyłby się dobrze i nauce i młodzieży w gimnazjum ucząc się jej. Zrobiwszy zaś to — nie potrzebowałby wątpliwości o zdolnościach pedagogicznych nauczycieli — bo przyczyna utrudniająca naukę byłaby usunięta.

— * Wydział lekarski Tow. przyjaciół nauk odbędzie posiedzenie w czwartek dnia 4 bm. o godzinie 6 wieczorem.

— * Znamy i w dalszych kołach Księstwa Hotelu tejszy pod czarnym orłem na W. Garbarach Nr. 8/9 objął dniem dzisiejszym p. Władysław Kamiński. Zwracając uwagę na umieszczone w niedzielnym numerze naszego pisma obwieszczenie p. Wł. Kamińskiego, spodziewamy się, że obliczana w nim skora i rzetelna zasługa obok przystępnych cen utrzyma mu nie tylko dotychczasową lecz zjedną i nową jeszcze klientelę.

— * Szkoła i Higiena. Na 4tym z rzędu walnym, donieźnym zebraniu niemieckiego Towarzystwa dla publicznej Higieny, które się odbyło w Norymberdze dnia 24 września, przyjęto następujące rezolucje: 1 obecnym system szkół w kilku kierunkach, a mianowicie przez zbyt wczesne i przyciężone materjałem naukowym nateżenie mózgu dziecięcego przy zaniedbania rozwoju muskularnego, dźia a niekorzystna na ogólny rozwój cielesny a po szczegole na rozwój oka. 2. Należy zatem, aby za pomocą uszczuplenia materjału naukowego skrócić naukę dzienną i czas robót domowych, jako tēm mniżej dążyć do osiągnięcia większej harmonii w wykształceniu (ciała i ducha) z uwzględnieniem prac w indywidualności. 3. Nie dostatek w nauczaniu głównych zasad higieny narażają pokolenie podrastające na szkody, od których je chronić należy z pomocą stosownego udzielania nauki higieny najprzód w seminaryach nauczycielskich i na uniwersytetach, następnie w szkołach ludowych jako i wyższych zakładach naukowych. 4. W wszystkich władzach szkolnych obok urzędników administracyjnych i członków korporacji dających fundusze, powinni zasiadać także nauczyciele i lekarze. — Z Poznania obecnym był na zebraniu ten p. burmistrz Herse. — Pragnęlibyśmy, aby powyższe rezolucje przeobrazić mogły mianowicie urzędy szkolne gminne, ile jeszcze roboty jest na polu szkolnictwa, a że chcąc tam zdobyć wawrzyny, nie potrzeba im wciągać do spraw szkolnych polityki, jak to niestety dzieje się bardzo często ze szkołą i pokoleń w niej się kształcących.

— * W Malborku odbędzie się w dniu 9 bm. uroczystość odsłonięcia postawionego tam pomnika Fryderyka Wielkiego. Na uroczystość tę zjedzie książę następca pruski w dniu 8 października wieczorem i zamieszka w tamtejszym zamku gdzie tegoż dnia nadejmu będzie obiad dla zaproszonych prze-księcia osób. Odsłonięcie pomnika nastąpi w dniu następnym.

— * Wedle prywatnego telegramu Pozn. Ztg., wprowadził radca ziemski powiatu gnieźnieńskiego p. Nollau w sobotę dnia 29 pp. ks. wikaryusza Moerke na probostwo Powidn, przeciw czemu obecny dziekan i miejscowy doręcz ksielni założyli protest. Spokojność naruszona nie została. Ks. Brenk z Kościana był podobno obecny przy wprowadzaniu ks. Moerke.

— * Tegoroczny program gimnazjum w Pile obejmie je rozprawę naukową nauczyciela wyższego dr. Nieländer: De factive Dativus bei römische Dichtern und Prosaikern. Wiadomości szkolne podane przez dyrektora Hanowa. Według ostatnich uczęszczało do gimnazjum w semestrze zimowym 28 w semestrze latowym 228 uczniów, pomiędzy którymi było 14 katolików, 218 protestantów, jeden dysydent i 45 żydów. 12 miejscowych a 128 zamieszkojących. Egzamin dojrzałości złożyło na W. Noc 2 a na św. Michała 3 uczni wyższej primy. Grono nauczycielskie składa się prócz dyrektora z 3 nauczycieli wyższych, 4 zwyczajnych, nauczyciela pomocniczego, elementarnego i nauczyciela religii żydowskiej. Nowy rok szkolny zacznie się dnia 15 października.

— * Upadłość księcia Puthusa coraz to większego nabiera znaczenia dla przemysłowych i finansowych kół w Pile; pokazuje się bowiem, że jest znacznie większą, niż pierwszemu chwili obliczano. Dotychczas nie wiadomo, że ociążone są także ogromniemi długami dobra alodialne księcia położone głównie na Pomorzu, gdzie od lat 15 nie było nadzaju nad średni.

— * W Kongresówce we wsi Biernatach pod Mławą strażnik pograniczny zabił wystrzałem z karabina Balbina Górską, szesnasto-letnią dziewczynę, córkę tajemnego wójskownika. Powodem tego zabójstwa miała być miłość owego strażnika Rosyanina, która u zabitej nie znalazła wzajemności.

— * Przez Moskwę w tych dniach przewożono przeszło 30 do niewoli wziętych Turków a przewożono pod silną straż Turcy ci mieli się dopuścić przestępstw już w niewoli, przestępstw, których rosyjscy dzienniki nie wymieniali. Wiozli ich do Wologdy, — gdzie mają być stawieni przed sądem wojennym.

— * Księcia Andronikowa, dowódcę wojskami Alazańskiej doliny, chciał zabić jakiś miejscowy fanatyk (Czerkies); zranil go tylko jednak kładząc w czoło. Czerkies owego schwytano.

— * Kalendarz. Jutro w wtorek dnia 2 października Ś. Aniołów Stróżów; w kalendarzu słowińskim Stanisława. Wschód słońca o godzinie 6 minut 3, zachód o godzinie 5 minut 53.

Dnia 2 października 1413 sejm w Horodle utwierdzał przeniesienie Litwy z koroną. — 1515 śmieć Barbary, pierwszy August 1. — 1587 przybycie Zygmunta III. do Gdańska.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

— Ziemianina wyszedł z druku Nr. 39 i zawiera: O cyonalnem żywieniu inwentarzy, mianowicie zimową porą. R. siński. (Dalszy ciąg). — Próby narzędzi i machin rolniczych w Sremie. — O mierzeniu ogrodów wawrzynowych. — List z wystawy lwowskiej III. — Tygodniowy przegląd gospodarki. Konkurencyja kartoflark w Wolmirst. — Zaraza ziemniaków. — O wpływie temperatury na wzrost ziemniaków. — Wawrzyszenie producentów mleka w Berlinie. — Regulamin dotyczący zarazy inwentarza. — Krajowe kolegium ekonomiczne. — Zmiana prawa o przywileju wolnego mieszkani. — Sprawy chmielu. — Wiadomości handlowe. — Jarmarki. — Korespondencya Redakcyi. — Ogłoszenia.

PRZYBYLI DO POZNANIA

dnia 30 września.

HOTEL POD CZARNYM ORŁEM. Ks. prob. Hubert z Głubowa. Chmielewski z Jaraczewa. Golski z Szczodrzykowskiego i Sokołowski z Niemierzy. Księża Okoniewski i Schwann

Kaczorowski z Wrześni i Korytkowski z żoną z Kozłowa. Polomski z Rogoźna i Szulcowski z Boguniewa. Kaczorowski z Wrześni i Korytkowski z żoną z Kozłowa. Polomski z Rogoźna i Szulcowski z Boguniewa. Kaczorowski z Wrześni i Korytkowski z żoną z Kozłowa. Polomski z Rogoźna i Szulcowski z Boguniewa.

Ostatnie telegramy.

(Z biura Wolfa.)

Carogród, 1 października. Porta nie pozwoliła przewozić przez Dunaj drzewa potrzebnego do budowy mostu, gdyż żądanie takie nie jest objęte konwencją. Przeciwnie przysłała zaś na plac boju lekarzy. Porta nie do nadmienienia. Paryż, 1 października. Generał Klapka oświadcza, że nie podał, podana przez Ellenör, jakoby zamierzał wziąć udział w organizowaniu legii węgierskiej, jest nieprawdziwa.

HANDEL, PRZEMYSŁ I GOSPODARSTWO.

(W) Poznań, 29 września. Sprawozdanie tygodniowe z ziemiohodowli. W minionym tygodniu częste przeżyły deszcze a w niektórych nocach znaczny był szron. Wiosna deszcz to wielką jest przeszkodą, ponieważ z powodu zbyt wilgotnej uprawy się nie daje; tak samo w uprawie ziemniaków na nizinach i to tak bardzo, że za naszę będzie można ich użyć — Dowozy na targi były i w tym tygodniu nader małe, ograniczywszy się do drugiej ręki. Z Prus Zachodnich żadne nie nadawożo, gdyż z okolic tamtejszych teraz wprost do eksportu. Przytem panowała tendencja stała a na nie artykuły objawiały się żywa chęć do kupna. I żądania eksportu zwiększyły się, eksporterowie z powodu braku najlepszych gatunków byli zmuszeni kupować średni towar. Wymyślano od 22 do 28 m.: 383 węgla pszenicy, 574 m.: 22 m. jęczmienia, 18 m. owsa, 7 w. grochu, 10 m. 22 m. łubinu i 112 w. nasion olejnych. Pszenica tym towarzem nader słabo była ofiarowana, żądano zaś tak na eksport jak na konsumpcję, i poślednie gatunki łatwo zbywały 200-250 m.; — żyto było również żądane a gatunki na eksport do Saksonii i Turyni osiągało lepsze 140-154.50 m.; — jęczmień bardzo poszukiwany a małe znajdowały ręką nabywców po wyższych cenach, 156-160 m.; — owsa przybywało tylko mało a żądany był na konsumpcję 126-132, stary do 150 m.; — groch żądany i wyższy, 156-159, do gotowania 168-175 m.; — wyka przy małych ofertach wyższy, 120-126 m.; — łubin żądany na eksport a przybyłe oferty przedko rozchwytywano, niebieski 110 m., żółty 110-120 m.; — tataraka żądana, 110-120 m.; — nasiona olejne bardzo stale, rzep zimowy i rzep 324 M., wszystko per 100 kilo. — Mąka lato się dawała, pszena nr. 0 i 1 16-18, rzana nr. 0 i 1 11.50-12.50 per 50 kilo.

Na giełdzie. Żyto. Interes był jak dotąd tak nadal ograniczony a obroty małe bardzo. Z zewnątrz nie było go udziału i tylko na rachunek rosyjski nadeszły na półgłose terminu zlecenia do sprzedaży. Tendencja była stała, ponieważ brakło odpowiednich kupujących. Nowo na jesień i październik-listopad 140-141, listopad-listopad 140-142, na wiosnę 142-143 m. per kilo. Okowita. Mimo ustawicznego deszczu nie zdołała zaważyć w interesie stała tendencja, — ponieważ nie wcale zleceń do kupna zamieszanych a i spekulanci nie zachowali się wycozkując. W skutek tego i interes mały. Dowozy towaru są bardzo dotąd słabe, a nabywają tylko na konsumpcję. Notowano na wrześniu 50.20-49.20, na październiku 49.10-48.50, listopad-grudzień 48.20-48, na wiosnę 50.30 marek per 100 litrów a 100 pre.

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE.

Giełda poznańska, 1 października.

Poznań, 1 października. (Sprawozdanie giełdowe.) Stan powietrza: piękny. Żyto: cicho. Cena wypowiedziana — Wypowiedziano — ctr. na październik 139, — październik-listopad 139, listopad-grudzień 139, grudzień-styczeń 139, — styczeń-luty 140, na wiosnę 141 nom. Okowita: chwiejnie. Cena wypowiedziana — Wypowiedziano — litrów; na październik 47.10-46.80, listopad 46.60-46.40, grudzień 46.30-60, 46.20-49. m.

styczeń 47.10, — luty 47.60, — marzec 48.10, — kwiecień-maj 49.20-49. m.

Okowita w miejscu (bez beczi) 46.60 pl.

(W) Poznań, 1 października. Ceny maki. Pszena nr. 0 i 1 15-16 50 mar, rzana nr. 0 i 1 11.50-12, — m. r. per 50 kilo.

Żyto: Nie zawierano interesów.

Okowita: cena wypowiedziana i regulacyjna 46.90 m. na październik 47.46.80, listopad 46.50, — grudzień 46.70, — styczeń 47.10, — luty 47.60, — marzec 48.10, — kwiecień-maj 49.60.

Wypowiedziano — litrów.

Okowita w miejscu (bez beczi) 46.60 m.

(Sprawozdanie giełdowe) Poznań, 1 października. 4% nowe listy zast. poz. 94. — 4% nowe listy rent. poz. 94.70. 5% powiatowe obligacje 102. — 4 1/2% powiatowe obligacje 99. — 3 1/2% szlaskie listy zastawne 84.25. 4% szlaskie listy rentowe 95. — Kwiecień, Potocki i Sp. (Bank rolniczy) 69. — Poz. akcyjne Stowarzyszenie sprytowe 43. — Poznański bank prowinc. 102. — 4 1/2% pruska pożyczka ukonsolid. 104.50. 3 1/2% premiiwana pożyczka państwowa z 1855 r. 149. — 3 1/2% oblig. długa państwa 92.80. Marchijsko-poz. kolei żelaznej 13.75. Marchijsko-poz. k. z. 5% akc. zakł. 69. — Starogardzko-poz. k. z. 102. — Warszawsko-wiedeńsk. k. z. 155.50. Austriackie noty bankowe 172.20. Polskie likw. listy 53.80. Rosyjskie noty bankowe 203.75-204. m.

Giełda bydgoska, 29 września.

Pszenica: 190-232 m., najpiękniejsza nad, porosła niżę notowań.

Żyto: 128-140 m.

Jęczmień i groch prawie bez dowozu.

Owies nowy 120-146 m.

Nasiona olejne prawie bez dowozu.

Wszystko per 1000 kilo — wedle gatunku i wagi efektywnej.

Okowita: 49.50 m. per 100 litrów a 100 proc.

Ceny targowe

w mieście Bydgoszczy z dnia 29 września 1877.

85 funt. pszenicy	5 marek 50 fen.	9 marek 50 fen.
Żyto	5	40
Jęczmień	5	5
Owsa	3	3
Groch	5	50
Kartofli	1	20
Siana	2	2
Słomy	1	50
Masła	90	1
Mendel jaj	65	70

Giełda wrocławska, 29 września.

Żyto: per 1000 kilo stale; — na wrześniu i październiku 131.50 ofiarow., październik-listopad 131. — pałacno, listopad-grudzień 132 żąd. 131 ofiar., grudzień —, kwiecień-maj 137. — m. ofiar.

Pszenica per 1000 kilo 202 marek żądano, — na wrześniu-październik 202. m. żąd.

Owies: per 1000 kilo 120. — mk. ofiar; — na wrześniu-październik 120. —, październik-listopad 120.50, listopad-grudzień 121.50 ofiar., kwiecień-maj 130.50 marek żąd.

Olej rzepiowy per 100 kilo słabo; w miejscu 74.50 m. żąd., na wrześniu 72.50, wrześniu-październik 72. —, październik-listopad 71. — pl., listopad-grudzień 71.50, kwiecień-maj 71.50 m. żąd.

Okowita per 100 litrów niżę; — w miejscu bez obrotu; na wrześniu 49.50 pl., wrześniu-październik 49.50-30 pl. i żąd., październik-listopad 48.70 pl., listopad-grudzień 48.50 pl. i ofiar., kwiecień-maj 50. — m. ofiar. i żąd.

Łubin trudny do sprzedania; żółty 9.9-10.50, niebieski 9.9-10.40 m.

Ceny ustanowione przez miejską deputację targową.

	ciężki	średni	lekki towar
Żyto nowe	15	15	15
Jęczmień nowy	15	15	15
Owies stary	14	14	14
Owies nowy	12	12	12
Groch	16	16	16

Notowania komisji mianowanej przez Izbę handlową.

	piękny	średni	pośl. towar
Rzep zimowy	35	29	26
Rzep letni	30	28	25
Linia	27	24	21
Siemię lniane	27	25	22

Berlin, 29 września.

Urządowe sprawozdanie giełdy berlińskiej.

Pszenica loco słabo. Termina niżę. — Wypowiedziano 120,000 cetr. Cena wypowiedziana 225.5 marek per 1000 kilo. — Cena przeciętna 225.5 marek. — loco 203-266 mr. wedle gatunku, — żółta szlaska i marchijska — marek z kolei placono, biała march. — z kolei placono, — żółta węg. — z kolei placono, na ten miesiąc 223.5-222-222.5, wrześniu-październik 223.5-222-222.5 plac., — na październik-listopad 212. — 210 pl., listopad-grudzień 208. —, placono, kwiecień-maj 1873 210. — 209. — plac.

Żyto loco mały obrót. — Termina cicho. Wypowiedz. 11,000 cetr. Cena wypowiedz. 140.5 m. per 1000 kilo. Cena przecię. 140.5 m. loco 137 160 m. wedle gat.; stare ros. 137-147 m. z kolei i ze statku pl., nowe rosyjskie 145-148 m. z kolei placono, — nowe krajowe 153-158 mar. z kolei placono, polskie — z kolei placono, na ten miesiąc 140.5 —, pl., na wrześniu-październik 140.5 —, pl., na październik-listopad 141-141.5 pl., na listopad-grudzień 143 — 143.5 placono, kwiecień-maj 1878 147.5-147 pl., maj-czerwiec — pl.

Jęczmień per 1000 kilo. wielki i mały 146-198 marek wedle gatunku.

Owies loco trzyma się. — Termina mało zmienione. Wypow. 7000 cetr. Cena wypowiedz. 139.5 m. per 1000 kilo. Cena przec. 139.5 m. — loco 110-165 m. wedle gatunku, wsch. — pl., rosyjski ord. — z kolei placono, na ten miesiąc i na wrześniu-październik 139.5 — plac., październik-listopad 140. — pl., listopad-grudzień 141. —, plac., kwiecień-maj 1878 — 145.5 placono.

Kukurudza loco niezm. — Wypowiedziano — centnarów. Cena wypowiedziana — mr. per 1000 kilo. — loco 138-146 marek wedle gatunku; — marek z kolei, na ten miesiąc — plac.

Groch per 1000 kilo. do gotowania 169-200 marek wedle gatunku, na paszę 152-168 m. wedle gatunku.

Mąka rzana — Wypowiedz. 500 cetr. — Cena wypowiedziana 20.50 per 100 kilo, cena przec. 20.50 m. Nr. 0 i 1 per 100 kilo brutto z miechem, na ten miesiąc 20.50 —, plac., wrześniu-październik 20.25 —, pl., październik-listopad 20.25 —, pl., listopad-grudzień 20.25 —, pl., grudzień-styczeń 20.25 —, plac., styczeń-luty 1878, — 20.30 pl., luty-marzec 20.30 —, placono, marzec-kwiecień —, kwiecień-maj 20.40 plac.

Nasiona olejne per 1000 kilo. Wypowiedziano — cent. Cena wyp. — marek. Rzep zimowy — m. Rzepik zimowy — mar. placono. Rzepik letni — m., nasienie lnicze — m.

Olej rzepiowy loco słabiej. — Wypowiedz. z beczi 100 cetr., bez beczi — centn. Cena wypowiedziana z beczi 74.8 m., bez beczi — marek, cena przeciętna 74.8 m. per 100 kilo. loco z beczi 76.3 marek, bez beczi 74.8 marek, na ten miesiąc 74.8 pl., wrześniu-październik — 74-73.5 plac., październik-listopad 72.5 —, pl., listopad-grudzień 72.2-72. —, grudzień-styczeń — plac. styczeń-luty 1878 — plac., luty-marzec —, kwiecień-maj 72.4-72.2 pl.

Olej lniany per 100 kilogramów bez beczi w miejscu — marek. Dostawy — m.

Olej skalny stalęj — Rafinowany (Standard white) per 100 kilo. z beczi w partjach o 50 bar. (125 cetr.) — Wypowiedziano — cetr. Cena wypow. — m. per 100 kilo. Cena przecię. 30 m. loco 32.5 marek, na ten miesiąc 30. pl., wrześniu-październik 29.2-29.5 placono, na październik-listopad — pl., listopad-grudzień 30.2-30.5 placono, grudzień — pl., grudzień-styczeń 1878 30.6-30.8 plac.

Okowita loco słabo. — Wypowiedz. 80,000 litrów. — Cena wypowiedziana 49.9 m., cena przeciętna 49.9 marek per 100 litrów a 100 pre. = 10,000 pre. loco z beczi 49.9 m., na ten miesiąc 50.3-49.6 pl., wrześniu-październik 50.3-49.6 —, październik-listopad 49.9-49.3 pl., listopad-grudzień 49.7-49.3 —, grudzień-styczeń 1878 —, pl., na luty-marzec — plac. kwiecień-maj 52.5-51.7 pl.

Okowita per 100 litrów a 100 pre. = 10,000 pre. bez beczi loco 50-49.8 pl., w pożyczanych beczech —, ze spichrza — plac.

Mąka pszena nr. 00 33.00-31.50, nr. 0 31.00-29.50, nr. 0 i 1 29.00-27.50.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Kursa telegraficzne.

(Notowane z dnia 1 października.)

	okowita słabo
na październik	48 30
na październik-listopad	47 50
na październik-listopad	47 50
na październik-listopad	50 30
na październik-listopad	136 50
na październik-listopad	138 —
na październik-listopad	143 —
na październik-listopad	73 25
na październik-listopad	72 50
na październik-listopad	72 —

Okowita per 100 litrów a 100 pre. = 10,000 pre. bez beczi loco 50-49.8 pl., w pożyczanych beczech —, ze spichrza — plac.

Mąka pszena nr. 00 33.00-31.50, nr. 0 31.00-29.50, nr. 0 i 1 29.00-27.50.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

Sprostawanie. Wczoraj: Żyto, nowe krajowe 151-158 z kolei pl.

BERLIN, 1 października 1877.

Pszenica staję	Owies
na październik	na październik-listopad
na październik	139 —
na październik	109 —
na październik	92 90
na październik	93 80
na październik	94 75
na październik	107 —
na październik	70 80
na październik	99 75
na październik	10 40
na październik	14 25
na październik	53 50
na październik	204 —
na październik	57 80
na październik	386 50
na październik	473 —
na październik	131 —
na październik	Uspos. ożywione.

(Nadesłano.)

Wszystkim chorym wzmocnienie i zdrowie bez medycyny i bez kosztów przez środek pożywczy

Revalescière du Barry z Londynu.

Od lat 30-tych żądana choroba nie oparła się tej przjemnej potrawie zdrowia i takowa okazuje się skuteczną u dorosłych i dzieci bez medycyny i bez kosztów we wszystkich chorobach żołądkowych, piersi, płuc, wątroby, gruźlicy, skóry, oddech, pęcherza i nerek, tuberkulozie, suchot, astmy, kaszlu, niestrawności, zatwardzenia, dyaryi, bezsenności, słabości, hemoroidów, puchliny, febrze, zamętu, uderzeniu krwi do głowy, szumowi w uszach, słabości i womito, nawet w czasie ciąży, diabete, melancholii, chudnięciu, reumatyzmowi, podagrze, blednicy; służy także za lepsze pożywienie dla dzieci ssających żaraz od urodzenia, aniżeli mleko matki. — Wyciąg z 80,000 certyfikatów o uzdrowieniu, które opierały się wszelkiej medycynie, pomiędzy niemi certyfikaty Dr. Wurzer, radcy medycznego Dr. Angelstein, Dr. Shoreland, Dr. Campbell, profesora Dr. Dédé, Dr. Ure, hrabiny Castlistuart, margrabiny de Bréhan i wielu innych wysoko postawionych osób posyła się franco na żądanie. (5806)

Skrócony wyciąg z 80,000 certyfikatów.

Nr. 62476. Dobremu Bogu i panu niech będą dzięki. Revalescière usunęła zupełnie 18 letnie boleści moje żołądka i nerwów w połączeniu z ogólną słabością i nocnym potem.

Pfandbriefs-Aufkündigung.

In Folge heute statutenmässig bewirkter Auslosung werden nachstehend bezeichnete Pfandbriefe des neuen landschaftlichen Kreditvereins für die Provinz Posen:

Serie I. à 1000 Thlr. = 3000 Mark: Nr. 225. 273. 296. 432. 547. 617. 622. 650. 776. 875. 989. 1088. 1123. 1193. 1252. 1262. 1345. 1447. 1563. 1689. 1878. 2272. 2275. 2363. 2526. 2595. 2615. 2647. 2872. 2902. 3053. 3103. 3148. 3209. 3231. 3319. 3447. 3465. 3580. 3684. 3828. 3966. 3971. 4169. 4295. 4472. 4482. 4485. 4781. 4790. 4849. 4967. 4970. 5044. 5185. 5215. 5316. 5351. 5415. 5441. 5567. 5627. 5688. 5725. 5928. 6009. 6017. 6024. 6043. 6112. 6113. 6117. 6129. 6153. 6389. 6489. 6499. 6546. 6549. 6575. 6729. 6855. 6859. 6886. 7277. 7278. 7303. 7544. 7548. 7637. 7639. 7823. 7842. 8083. 8219. 8232. 8244. 8264. 8399. 8603. 8639. 8842. 8878. 8985. 9016. 9136. 9220. 9291. 9332. 9452. 9935. 10.218. 10.308. 10.461. 10.580. 10.663. 10.788. 10.969. 10.981. 11.001. 11.016. 11.058. 11.085. 11.099. 11.486. 11.527. 11.637. 11.640. 11.715. 11.734. 11.868.

Serie II. à 200 Thlr. = 600 Mark: Nr. 344. 620. 1103. 1164. 1289. 1344. 1390. 1417. 1457. 1462. 1658. 1661. 1777. 1883. 1994. 2022. 2123. 2155. 2256. 2283. 2379. 2452. 2490. 2626. 2798. 2861. 3076. 3125. 3216. 3296. 3385. 3391. 3392. 3498. 3631. 3658. 3692. 3714. 3722. 3770. 3789. 3856. 3951. 4007. 4210. 4234. 4285. 4580. 4596. 4614. 4629. 4695. 4729. 5113. 5242. 5243. 5291. 5373. 5435. 5651. 5709. 5853. 5890. 5951. 5955. 5993. 6068. 6220. 6249. 6320. 6355. 6365. 6378. 6567. 6602. 6618. 6930. 7048. 7279. 7355. 7370. 7615. 7633. 7637. 7885. 8244. 8246. 8286. 8503. 8515. 8691. 8769. 8880. 8920. 8931. 8996. 9036. 9055. 9160. 9236. 9407. 9490. 9672. 9840. 9864. 9944. 10.064. 10.076. 10.082. 10.095. 10.264. 10.350. 10.531. 10.585. 10.678. 10.724. 10.770. 10.775. 10.850. 10.925. 10.930. 10.966. 10.983. 11.133. 11.374. 11.536. 11.606. 11.766. 11.819. 11.821. 11.892. 11.904. 11.942. 11.957. 12.033. 12.369. 12.610. 12.706. 13.122. 13.484. 13.520. 13.610. 13.764. 13.797. 13.924. 14.135. 14.196. 14.315. 14.427. 14.568. 14.702. 14.764. 14.847. 14.889. 15.022. 15.261. 15.267. 15.367. 15.457. 15.560. 15.606. 15.766. 15.770. 15.777. 15.914. 15.940. 15.957. 16.070. 16.149. 16.223. 16.233. 16.309. 16.375. 16.420. 16.474. 16.478. 16.571. 16.718. 16.858. 16.867. 16.870. 17.035. 17.045. 17.094. 17.204. 17.214. 17.295. 17.547. 17.632. 17.652. 17.792. 17.812. 17.824. 17.862. 17.943. 17.999. 18.050. 18.263. 18.408. 18.487. 18.543. 18.668. 18.687. 18.751. 18.767. 18.830. 18.836. 18.940. 18.962. 19.136. 19.287. 19.552. 19.606. 19.796. 19.804. 19.809. 19.837.

Serie III. à 100 Thlr. = 300 Mark: Nr. 86. 126. 243. 422. 505. 567. 599. 637. 716. 771. 800. 957. 1107. 1186. 1240. 1275. 1322. 1531. 1578. 1705. 1736. 1756. 1945. 2064. 2233. 2253. 2468. 2653. 2668. 2817. 2990. 3085. 3419. 3427. 3574. 3828. 4058. 4198. 4209. 4216. 4242. 4291. 4419. 4453. 4488. 4548. 4555. 4559. 4566. 4617. 4664. 4680. 4799. 4895. 5181. 5282. 5343. 5408. 5526. 5530. 5549. 5567. 5829. 5880. 6167. 6192. 6253. 6572. 6589. 6611. 6722. 6837. 6927. 6999. 7080. 7125. 7156. 7298. 7313. 7319. 7453. 7490. 7666. 7781. 7927. 7941. 8077. 8138. 8189. 8239. 8544. 8708. 8717. 8733. 8877. 8900. 8937. 9066. 9077. 9258. 9282. 9426. 9445. 9642. 9733. 9891. 10.084. 10.181. 10.191. 10.278. 10.357. 10.394. 10.569. 10.606. 10.679. 10.743. 10.778. 10.780. 10.870. 10.992. 11.034. 11.221. 11.372. 11.567. 11.673. 11.753. 11.888. 11.912. 12.033. 12.061. 12.066. 12.219. 12.291. 12.392. 12.415. 12.483. 12.625. 12.743. 12.793. 12.811. 12.813. 12.879. 12.910. 13.043. 13.078. 13.116. 13.265. 13.368. 13.413. 13.472. 13.496. 13.527. 13.562. 13.777. 13.830. 13.856. 13.885. 14.352. 14.419. 14.558. 14.581. 14.666. 14.670. 14.798. 14.918. 14.950.

Serie V. à 500 Thlr. = 1500 Mark: Nr. 82. 109. 201. 260. 297. 439. 832. 878. 980. 1036. 1051. 1058. 1143. 1207. 1253. 1305. 1342. 1429. 1493. 1536. 1896. 2017. 2023. 2026. 2036. 2076. 2173. 2281. 2333. 2473. 2627. 2664. 2675. 2780. 2808. 2869. 2875. 3042. 3118. 3371. 3425. 3433. 3571. 3583. 4072. 4094. 4204. 4235. 4437. 4542. 4570. 4658. 4810. 4818. 4874. 4902. 4936. 4963. 5123. 5145. 5160. 5169. 5221. 5264. 5520. 5691. 5743. 5825. 5832. 5841. 5854. 6245. 6614. 6700.

Serie VI. à 1000 Thlr. resp. 3000 Mark: Nr. 76. 140. 209. 231. 295. 342. 352. 414. 479. 768. 807. 924. 947. 1150. 1204. 1245. 1466. 1662. 1743. 1854. 2134. 2181. 2289. 2361. 2374. 2467. 2527. 2530. 2657. 2951. 3380. 3460. 3517. 3731. 3759. 4026. 4448. 4567. 4740. 4794. 4811. 4912. 5063. 5066. 5084. 5274. 5333. 5434. 5510. 5563. 5568. 5659. 5662. 5841. 5949. 6039. 6258. 6576. 6716. 6744. 6747. 6920. 6941. 7014. 7080. 7385. 7481. 7525. 7569. 8043. 8299. 8492. 8764. 9369. 9399. 9581. 9722. 9723. 9768. 9787. 10.015. 10.051. 10.572. 10.588. 10.628. 10.759. 10.791. 10.815. 10.932. 10.937. 10.993. 11.021. 11.209. 11.805. 13.048. 13.052. 13.237. 13.748. 14.111. 14.246. 14.811. 14.818. 14.870. 15.046. 16.214. 16.728. 16.972. 17.110. 17.552. 17.725. 19.495. 20.392. 20.807. 21.608. 21.609. 21.629. 21.783. 22.206. 22.467. 22.508. 22.509. 22.874. 23.037. 23.038. 23.039. 23.087. 23.303. 23.422. 23.817. 23.819. 23.822. 23.961. 24.344. 24.673. 24.783. 25.205. 25.256. 25.435. 26.191. 26.269. 26.565. 26.625. 26.929. 27.694. 28.040. 28.126.

Serie VII. à 500 Thlr. resp. 1500 Mark: Nr. 59. 222. 264. 362. 435. 495. 577. 586. 716. 782. 838. 862. 915. 948. 1239. 1261. 1279. 1355. 1391. 1470. 1844. 2200. 2233. 2259. 2429. 2451. 2776. 2985. 3011. 3134. 3317. 3477. 3680. 3766. 3819. 4176. 4211. 4257. 4277. 4401. 4404. 4457. 4636. 5011. 5172. 5501. 5772. 5831. 5963. 6089. 6348. 6428. 6516. 6699. 6810. 7783. 7941. 8545. 8683. 8944. 9845. 10.786. 11.097. 11.279. 11.719. 11.875. 12.028. 12.029. 12.644. 13.591. 14.024. 14.025. 14.276.

Serie VIII. à 200 Thlr. resp. 600 Mark: Nr. 30. 187. 284. 341. 421. 461. 592. 618. 627. 715. 1154. 1271. 1316. 1372. 1467. 1753. 1837. 1921. 1951. 1981. 2005. 2128. 2203. 2211. 2237. 2258. 2439. 2734. 3108. 3373. 3580. 3623. 3783. 3914. 4297. 4407. 4639. 4746. 4995. 5012. 5191. 5443. 5527. 5566. 5730. 5792. 5839. 5859. 5983. 5995. 6433. 6906. 6908. 6975. 7136. 7361. 7582. 7671. 7808. 7832. 7873. 7880. 8016. 8077. 8251. 8368. 8619. 8624. 8645. 8678. 8811. 9201. 9237. 9238. 9239. 9240. 9244. 9289. 9481. 9624. 9693. 9754. 9933. 10.060. 10.132. 10.291. 10.465. 10.610. 10.704. 10.825. 10.941. 10.979. 11.017. 11.051. 11.558. 11.586. 11.979. 12.140. 12.732. 13.269. 13.332. 13.761. 14.644. 15.071. 15.373. 15.651. 15.922. 15.946. 16.203. 16.298. 16.431. 16.432. 16.489. 16.555. 16.718. 17.125. 18.052. 18.289. 18.764. 19.536. 19.767. 20.786. 20.788. 21.690. 21.939. 22.582. 22.783. 23.351. 23.611. 23.679. 23.884. 23.915. 23.947. 23.989. 24.117. 24.758. 25.078. 25.391. 28.269. 28.339. 28.343. 28.347. 28.354. 28.386. 28.504. 28.527. 28.563.

Serie IX. à 100 Thlr. resp. 300 Mark: Nr. 133. 328. 414. 498. 594. 750. 912. 1052. 1190. 1207. 1232. 1286. 1321. 1372. 1624. 1635. 1726. 1748. 1768. 2038. 2238. 2245. 2315. 2316. 2378. 2512. 2590. 2865. 2918. 3321. 3377. 3727. 3955. 3977. 4074. 4225. 4937. 4949. 4971. 5114. 5126. 5139. 5198. 5313. 5402.

Od 1 października znajduje się moje miejsce przyjąca przy Fryderykowskiej ulicy 28 naprzeciw Banku prowincjonalnego. (4849)

Farbiernia parowa i pralnia artystyczna.

B. Pulaski.

Węgle kamienne

wyborowe w sztukach jestem w stanie odstawić przez korzystne zakupno wprost z kopalni z odwozkiem: (4816)

15 beczek 55 cent. za 51 M.
30 " 110 cent. za 102 M.
45 " 165 cent. za 153 M.
60 " 220 cent. za 204 M.

E. Kajkowski,

skład węgla, Chwaliszewo 65.

Zielonogórskie winogrona

do kuracji i jedzenia (przepis użycia bezpłatnie) 10 funtów brutto wraz z opakowaniem i portem 3 M. 50 fen. reszta w wyborowym owocu za frankowaniem przesyłaniem należności jak już od lat 18 i w roku bieżącym

Ludwik Stern

Zielonogóra (Grünberg in Schl.)

Czysty bez skazy

tyrolski owoc stołowy!

za przesłaniem należności. Oryg. koszyk winogron na kurację, wielkie jagody, 8 M.; oryg. koszyk najpiękniejszego tyrolskiego owocu stołowego składającego się z 30 gatunków jabłek, gruszek, aprikoz, itd. 8 M. Hektoliter wyborowego tyrolskiego wina stołowego czerwonego lub białego 25 M. Obszerne cenniki 150 gatunków najpiękniejszego owocu stołowego, kasztanów, orzechów włoskich itd. i wszystkich gatunków tyrolskiego wina stołowego i butelkowych, dalej wyborowego zillertalskiego masła stołowego bezpłatnie i franco. (4834)

Rzetelni agenci miejscowi przyjmują się.

Handel owoców i wina

Jana Schöbinger,

Gries pod Bozen, Tyrol połudn. (Süd Tirol).

Angielskie ostrygi

w najlepszym gatunku otrzymał

Ed. Kaatz.

4835

Szkoła budownicza w Walezu [Deutsch Crone].

Prusy Zachodnie, stacja kolejowa Piła.

Szkoła dla inżynierów i architektów, przyszłych majstrów mularskich i cieśliskich. Semestr rozpoczyna się dnia 29. października. Bezpłatna nauka przygotowawcza dnia 1. października. — Honorarium za semestr 120 marek. Gimnazjum w mieście. Tanie pensje. Programy itd. bezpłatnie przez dyrektora szkoły budowniczej Tischbein. (4199)

Przeniesienie interesu.

Niniejszem donoszę uniżenie, że interes mój browarowy od dnia 1go października r.b. przenoszę z Sapieżyńskiego placu Nr. 2 a do browaru w narożniku św. Marcina i Młyńskiej ulicy. (4803)

Poznań, 29. września 1877.

J. Poludniak

dzierzawca browaru.

Szanowna Publiczność mam zaszczyt powiadomić, iż z dniem 1 paźdz. r.b. przenoszę moją

warszawską pracownią obuwia damskiego

na ś. Marcin Nr. 75 parter.

Prosząc uniżenie o łaskawe dalsze względy oraz zapewniając jak najskorszą usługę przy cenach umiarkowanych pozostaję

z uszanowaniem

Anna Charzewska

z Warszawy.

W piątek dnia 5 paźdz. przyprowadzę

znowu pociągiem rannym wielki transport świeżo dojnych

krów

z legu noteckiego wraz z cielętami

i wystawię je w Keilera hotelu na sprzedaż. (4839)

J. Klakow

dostawca bydła.

Czwarta aukeya bydła rozplodowego.

Tegoroczna aukeya około 7 buhajów z Wilstermarsch i 6 po części cielnich jałowic, 25 angielskich tryków, 5 kiernozów Berkshire i 8 prośnych macior odbędzie się w poniedziałek dnia 8 października w południe o 11 godzinie. Wykazy aukeyi są od 20 września do dyspozycji, tak sam furmanki na żądanie w dniu aukeyi w Canth. (4501)

Wilkau pod Canth przy fryburgskiej kolei żelaznej, w wrześniu 1877.

P. Schander

dzierzawca dóbr rycerskich.

5418. 5456. 5816. 6234. 6608. 6765. 7687. 7778. 8231. 8401. 8712. 9395. 9425. 9841. 9981. 10.150. 10.461. 10.649. 10.772. 11.706. 11.864. 12.512. 12.715. 13.451. 13.552. 13.932. 13.984. 14.070.

den Inhabern zum 2 Januar 1878 hierdurch mit der Aufforderung gekündigt, den Kapitalbetrag von dem ge-

ten Kündigungstage an, auf unserer Kasse hieselbst Vormittags zwischen 9 und 1 Uhr baar in Empfang zu nehmen.

Die gekündigten Pfandbriefe müssen mit den Talons in kursfähigem Zustande eingeliefert werden.

Die nicht eingehenden Pfandbriefe verjähren binnen dreissig Jahren zum Vortheil des Kreditvereins.

Zur Bequemlichkeit des Publikums ist nachgegeben, dass die gekündigten Pfandbriefe nebst Kupons Talons unserer Kasse auch mit der Post, aber frankirt eingesendet werden können, in welchem Falle die

sendung der Valuta möglichst mit umgehender Post, unfrankirt ohne Anschreiben und unter Deklaration vollen Werths erfolgen soll.

Zugleich werden die bereits früher ausgelooten, aber noch rückständigen Pfandbriefe:

Serie I. à 1000 Thlr. = 3000 Mark: Nr. 549. 678. 759. 917. 1233. 1300. 2590. 3752. 3770. 3774. 4019. 4762. 4883. 4890. 5257. 5526. 5661. 5830. 5929. 6019. 6273. 6698. 6835. 6878. 6898. 7235. 7607. 7648. 8445. 8461. 8494. 8631. 8708. 8966. 9714. 9891. 10.178. 10.349. 10.595. 10.944. 10.956. 11.006. 11.118. 11.171. 11.679.

Serie II. à 200 Thlr. = 600 Mark: Nr. 479. 485. 559. 615. 680. 789. 1037. 1072. 1117. 1136. 1504. 1621. 1718. 1730. 1795. 1853. 1877. 1891. 1976. 2270. 2319. 2345. 2527. 2727. 2753. 3459. 3483. 3527. 3710. 3727. 3804. 3929. 3945. 3961. 3992. 4057. 4084. 4175. 4200. 4598. 4645. 4846. 5235. 5257. 5762. 5826. 5965. 6219. 6332. 6636. 6807. 6869. 6875. 7063. 7087. 7128. 7141. 7222. 7253. 7410. 7462. 7545. 7753. 7887. 7943. 7986. 8065. 8388. 8393. 8900. 9117. 9154. 9290. 9316. 9331. 9430. 9434. 9435. 9453. 9486. 9617. 10.177. 10.266. 10.330. 10.385. 10.575. 10.940. 11.190. 11.212. 11.397. 11.523. 11.774. 11.858. 11.966. 12.118. 12.119. 12.183. 12.242. 12.342. 12.423. 12.433. 12.447. 12.465. 12.629. 12.673. 12.825. 12.909. 13.152. 13.238. 13.287. 13.357. 13.599. 13.671. 13.686. 13.893. 13.961. 13.967. 14.145. 14.740. 14.759. 14.926. 14.928. 14.942. 14.962. 14.973. 14.974. 15.270. 15.320. 15.376. 15.400. 15.521. 15.748. 16.016. 16.043. 16.188. 16.216. 16.335. 16.409. 16.468. 16.504. 16.518. 16.853. 16.976. 17.735. 18.171. 18.547. 18.638. 18.801. 19.245. 19.293. 19.427. 19.443. 19.564. 19.620. 19.952.

Serie III. à 100 Thlr. = 300 Mark: Nr. 71. 144. 153. 393. 456. 582. 667. 694. 799. 907. 933. 967. 1106. 1211. 1280. 1500. 1550. 1572. 1710. 1732. 1737. 1787. 1790. 1802. 1888. 1912. 2144. 2282. 2294. 2300. 2409. 2430. 2458. 2565. 2643. 2648. 2661. 2745. 2820. 3153. 3186. 3213. 3229. 3274. 3402. 3418. 3478. 3713. 3725. 3942. 4025. 4060. 4094. 4122. 4155. 4219. 4241. 4